

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ este de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri estene 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon, sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala 6 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 10.

Brasiovu 1866 Februaru

1877.

Resultatele revolutiunii slaviloru meridionali.

(Capetu.)

Dupa noi, fol6sele si bunatatile salutarie cate voru resulta din aceste afaceri bellice atatu in celu mai de apr6pe venitoriu, catu si pe seculi inainte, nu se potu asemena cu nici o avere pament6sca. Sunt nenumarate, sunt secularie incercarile Europei intregi de a inblandi tirani'a mohamedaniloru catra populatiunile christiane, d6ra totu ce s'a potutu castiga dela ei in fav6rea humanitatiei, a fostu totudeauna prin arme, asia in Ungari'a, in Romani'a, in Serbi'a, Greci'a, Munte-negru, Siri'a, Armeni'a etc. Dela 1839 inc6ce chiaru sultanii Abdul Medgid si Abdul Azis cu barbatii loru de statu c6 Resid, Ali, Fuad s. a. provocati si totu-odata ajutati de Europ'a s'au incercatu se asigure locuitoriloru imperiului unu gradu 6re care de securitate si de libertati publice prin hati-sierife si hat-humaiume, s6u cumu amu dice in Austri'a, patente imperatesci. Prin acelea patente sultanii nu ca marginea drepturile mohamedaniloru, d6ra largea numai lanturile celorlalte pop6ra, c6 se le p6rte mai usioru, buna-6ra cumu facea la noi imperatii pana in a. 1848. Mohamedanii respundea la acele patente cu maltratate si mai barbara si apoi cu rebeliuni sanger6se. Sciti ca spahii, adeca aristocratii din Bosni'a, dela pacea de Parisu inc6ce au rebelatu de vre-o trei ori si numai cu 6ste imperat6sca si prin vecinii loru muntenegrini au fostu infrenati de joi pana mai apoi. Aristocrati'a s6u d6ca mai voiti, oligarchi'a mohamedana nici odata nu a voitu se scia de reforme humanitarie, prin urmare nici de patentele sultaniloru timent6rie la reforme in sensu europ6nu. Spahii si toti birocratii turcesci in casulu celu mai bunu facea cu hati-sierifele chiaru asia, cumu se intempl6 in Ungari'a si Transilvani'a pana in a. 1848 cu patentele si cu rescriptele imperatesci, le punea la frunte, se inchin6 loru cu devotiune, apoi decidea se se asiadie in archivu, s6u se se facea perdute; in alte casuri se intempl6 ceea ce atinseramu mai susu: rebell6 in contra sultanului, macel6 nu numai pe crestini, ci si pe soldatii lui. In acea stare a lucruriloru candu nici Europ'a nu mai potea s6u nu voic6 se apere pe poporale christiane, er6 lucru celu mai frescu, c6 acelea se inc6pa a medita la mediul6ce de salvare, se ajunga a se ocup6 de idea solidaritatiei mai antaiu pe terenulu religiosu, mai tardiu si pe alu nationalitatiei.

Acele idei, ajunse si in peninsul'a balcanica la oresicare maturitate, s'au incorporatu, c6 se dicemu asi6, si au produsu aceea ce veduramu; lupt'a cea mai crancena pentru existenta. „Se ne ajutam noi pe noi“, disera slavii, „c6 se ne ajute si Ddiu“, adeca precumu dicu mai totudeauna francesii. „Secolulu nostru este alu nationalitatiloru, care nu voru pausa, pana nu'si voru ajunge pe deplinu scopulu loru, adeca libertate perfecta individuale, si autonomia nationale“. Acestu adeveru ilu cunoscu si'lu afirma astadi cei mai renumiti barbati de statu ai Europei occidentale, si mai adaugu totu ei, ca pana candu acestu principiu sublime si salutaru nu va reusi preste totu, Europ'a nu va av6 ani de pace

si prosperitate. Ac6sta doctrina prefacuta astadi in dogma politica o cunoscu si slavii meridionali c6 si noi toti, ea li s'a prefacutu in meduva si sange. Numai din ac6ste fapte complinite ne potemu esplica interventiuinea unanima a poteriloru europene in fav6rea pop6raloru christiane, ca-ci de si acelea poteri voru fi diferitu in gradulu de libertati si de autonomia ceruta dela turci in fav6rea christianiloru, in principiu inse veduramu, ca s'au invoitu t6te asia, catu in acestu respectu s'a desbinatu si departatu de Europ'a unu singuru poporu maghiarii. Asia d6ra castigulu slaviloru meridionali este pana acumu, ca:

Ei au datu espressione solidaritatiei loru nationale cu armele inpumnate, c6 Europ'a se cun6sca in fine, ca ei existu si ca sunt prea decisi se existe c6 natiune auton6ma si se si-o apere pana la estremitate, cu ori ce pretiu.

S'au exercitatu pe campulu sangelui in artea belica, de care au necesitate absoluta, d6ca voiescu se existe; de aceea sc6l'a crunta ce facura le va fi de folosu immensu pe viitoriu.

Au demascatu si datu pe facia perfidi'a turc6sca, aratandu lumei, ca port'a otomana cu promisiunile si engagementele sale au portatu de nasu totudeauna pe diplomati'a si pe cabinetele europene.

Au datu principiiulu nationalitatiei val6re si mai mare decatu avuse elu pana acilea prin aceea, ca au convinsu pe pop6rale europene, cumu ca acelu principiu sacru a strabatutu si la slavii meridionali, prin urmare ca elu nu este numai proprietatea pop6raloru ultracivilisate.

Au datu Europei ocaziune minunata, c6 se cun6sca bine, cumu intielege poporulu maghiaru libertatea si nationalitatea.

Au paralisatu si 6re-si-cumu desarmatu multe antipathii europene si au reversatu lumina mare preste actual'a stare a pop6raloru supuse sultanului, c6 Europ'a se ved6a curatu si se judece dreptu, 6ra nu dupa informatiuni perfide. In fine

Au strimtoratu pe port'a otomana, c6 spre a scapa de interventiuini straine, se proclame ea in-sasi una constitutiune compilata din modeluri europene, din care Orientele intregu p6te se traga mai tardiu folose immense, ca-ci de si acea constitutiune are cateva carlige detestabili, copiate dela vecini, sparge inse chiaru fora voi'a auctoriloru ei, cale larga catra libertate, ca-ci da pop6raloru ocaziune de a esi din letargi'a nutrita prin tirania de mai inainte, de a cuget6 si a'si comunica ideile.

Aceste consideratiuni ale n6stre apucaseramu a le scrie cu trei dile inainte de a ne veni si noue scirea despre nou'a catastrofa din Constantinopole; cu t6te aceste nu avemu cauza de a retrage nimicu din ele, ci din contra, reactiunea turc6sca ne confirma si mai multu in parerile n6stre, consolandu-ne totuodata, ca studiulu ce amu pusu in vi6ti'a n6stra spre a cun6sca Orientulu si pe pop6rale lui nu a fostu fora folosu. B.

6rasi cestiunea limbei.

(Capetu.)

Noue ni se pare, ca este cu totul alta dracia in comitatele si diecesele locuite de ruteni.

Literatii poporului rutenu din Ungari'a, preiti si seculari, stau in comunicatiune continua cu intelligenti'a celoru trei mili6ne de ruteni din Galiti'a, de unde, c6 din ti6ra austriaca, primescu in deplina libertate ori ce produse literarie scrise si publicate in limb'a loru comuna. Prin ac6sta se desv6lta la cei din Ungari'a limb'a si simtiulu nationale. Opressiunea polona asupra celoru din Galiti'a si lips'a de protectiune, ce avusera mai inainte din partea Vienei, a inceputu se'i aduca in desparatiune. Sunt apr6pe treidieci de ani, de candu la ruteni se aruncase intrebarea, d6ca merita c6 se mai cultive si ei dialectulu loru particulariu, s6u se nu'si p6rda timpulu pretiosu cu acela, ci se ad6pte cu totii dialectulu nationale rusescu, care pe langa ce este limb'a statului Russiei, e si vorbitu de vreo patrudieci de mili6ne din locuitorii acelui imperiu, apoi are si literatura asia de inaintata, in catu aceea ocupa rangulu antaiu intre t6te literaturile pop6raloru slave.*) Pre catu suntemu noi informati, una parte considerabile a literatiloru ruteni s'a si decisu pentru adoptarea dialectului Russiei mari, cu atatu mai virtosu, ca ei prin ac6sta spera se'si scape si biseric'a, in Galiti'a de polonisare, in Ungari'a de maghiarisare. Spre a nulifica planulu acesta alu literatiloru ruteni, maghiarii iau pre catu potu in ajutoriu pe episcopii greco-catolici ruteni. Acestia se supunu intocma precumu se supunea pan' acilea de es. archiereii bulgariloru la poruncile venite din Constantinopole. In acelasu timpu, mitropolitulu si episcopii ruteniloru din Galiti'a facu opositiune vigor6sa atatu pe terenulu eclesiasticu, catu si in politica, poloniloru si toturoru cati le amerintia esistenti'a loru nationale. Archiereii ruteni din Galiti'a, tocma se nu vrea ei de buna voia, sunt strimtorati de inpregiurari c6 se m6rga inainte pe terenulu nationale specificu alu ruteniloru, ca-ci in casulu contrariu ei ar' ajunge c6 intre doue scaune se cadia la pamentu. Clasea intelligentiei ruteniloru le dice: Preasantiile v6stre sciti prea bine, ca noi poloni nu ne facemu, de tiranii nostri seculari nu ne apropiamu; c6 se ne facemu rusi albi, ac6sta nu ve place nici dv6stra, asia remanemu ceea ce suntemu: ruteni s6u russini cu limb'a n6stra nationale si c6 atari insistemu cu totii, c6 ac6sta limba, dupa ce este si limb'a maioritatiei locuitoriloru in Galiti'a, se st6 alaturea in legislatiune si administratiune cu limb'a pol6na. In casu, candu pressiunea tiranica s'ar' continua in infinitu asupra limbei si nationalitatiei n6stre specifiche rutene, atunci cultivarea dialectului nostru nu va mai av6 ratiunea de a fi, si lucrulu celu mai intieptu ce potemu face pentru esistenti'a si civilizatiunea n6stra este, c6 se adoptamu dialectulu Russiei, pe care ni'lu potemu insusi cu mare facilitate si in care aflamu o literatura abundante, fora a mai astepta vreo doue generatiuni, care se se p6rda in lupte sterpe si scurtat6rie de vi6tia.

Acea stare a lucruriloru o cun6sca prea bine intelligenti'a rutena din Ungari'a, si agitatuinea

*) Academi'a de sciintia a Russiloru este fundata inca de Petru celu mare in a. 1728 si are astadi bibliotheca de 200 de mii volume. Bibliothec'a imperiale are preste 803 mii volume si apr6pe de 30 de mii manuscripte. Academi'a de arte existe dela 1754 istr'unu palatu colossale etc.

cumu amu dice, intestina, din sinulu ei, este mare. De aceea episcopii ruteni din Ungari'a se vedu intrati in cornu de capra, strimtorati intre doue usi, fora cá se afle scapare din acea dilemma cumplita, éra mesurile luate de densii pana in ór'a de facia, in locu se te supere, mai multu iti destépta compatimirea, precumu destépta pe la noi aceea, carii dau cercularie de poruncéla, cumu dice poporulu. Asia de es. unulu din episcopii ruteni avú mai deunadi nefericitá idea, de a comanda pretiloru diecesei sale prin cerculariu, cá se'si radia barbile, precumu le radu preutii romano-catholici, pentru cá si prin acésta se arate lumii, catu sunt ei de buni catholici si catu de rei rusi. Acestu lucru se intemplá la anulu 1876 dela nascerea lui Isusu Christosu, care inca portase barba cu toti apostolii sei, precumu portasera toti profetii, mii de santi si cei mai multi patriarhi si arhierii ai Romei in cursu de mai multi seculi. Vai de caus'a, care se apara numai cu ajutoriulu barbiloru lasate séu alu barbiloru rase ori forfecate. Cumu póte cineva compromite asia greu caus'a cea mai santa, religiunea sa! Sunt strimtorati cá romanii, nu mai sciu ce facu. Candu vedura rutenii, ca preutii loru au se'si radia barbile, incepura se'si dica cu totii: „Acuma vedemu ce vreu, se ne dea popi unguresci dupa mórtea celoru de astadi. Ba, ca dieu aceea nu voru gusta din prescurile si prinósele nóstre.“ Biserica rom.-cath. apuséna are si pana in diu'a de astadi multime de calugari, cari sunt obligati chiaru prin regulele loru monastice cá se póte barbi catu de lungi, numai se le spele si peptine frumosu, cá se fia curate, si dieu nu sciu, déca nu va veni vreo epoca, unde li se va impune la toti preutii rom.-catholici portarea de barbi, cá in timpurile antice. Ce are barb'a cu religiunea? Ea este cestiune de moda si de higiena, dupa epoce si dupa relatiunile climatiche. Déca raderea ei ar' avé vreunu sensu, acela ar' fi tocma sub climele ferbinti, unde ómeniloru cu barba mare si désa le vinu adesea ametieli si lesinu de caldur'a, ce se concentra in facia si spre creeri. Nefericitulu Ludovicu XVI. pre catu timpu ilu tienusera inchisu, ei crescuse barb'a, si elu se rogá se'io radia, ca'i tienea prea caldu. Déra ce are barb'a cu maghiarismulu? In dilele nóstre cei mai multi maghiari pórtá barbóie mari, séu celu pucinu mustetie lungi pana la urechi. Asia preas. s'a oprindu barbile, lucra contra maghiarismulu, fora se observe. Cu un'a mana strica ce a facutu cu cealalta, si se nu dici ba, ca intieptulu comitetu dela Sigetu are se'lu mustre pentru acésta eróre si lipsa de respectu catra barbile si mustetiele din Ungari'a et partibus reincorporatis, precumu au mustratu abderitanii pe Democritos, pentru ca nu voia se se inchine la barbile popiloru dela templulu Latonei, alu diei sateniloru prefacuti in broscoi. Apoi se mai dica cineva, ca nu traimu in secululu civilisatiunei moderne. Traiescu alte popóra, nu ale Ungariei.

Propagand'a din Maramuresiu se incumeta a'si intinde curs'a pana in Transilvani'a. Suntemu mai multu cá siguri, ca ea aici va face fiasco stralucitu si se va retrage cu nasulu lungu catu unu crastavete de Moldov'a, ca-ci chiaru femeile nóstre o voru scóte afara cu cód'a maturei. „Copii nostrii 'iamu facutu cu barbatii nostrii, éra nu cu voi, mei ciocoi, 'iamu portatu sub anim'a nóstra, 'iamu aplecatu la peptulu nostru, amu privighiatu di si nópte cu anii intregi pana 'iamu crescutu cu sudori crunte si adesea versandu lacrima ferbinti, nu cá se ve laudati voi cu ei, ci cá se fia fal'a nóstra in dile bune, ajutoriu si propta tare in dile rele. Limb'a nóstra ocupa locul limbii latine si punctum.“

Comitetulu din Maramurasiu e fórté modestu, elu isi arróga numai vocatiunea de a „civilisa“ pe romanii cu ajutoriulu limbii maghiare. Da, acésta se póte intempla pre candu voru disparé tóte limbile civilisate din Europ'a, cele antice classice si cele moderne totu classice; atunci si nici atunci.

A civilisá pe romanii, renegatii din Maramurasiu? Dóra cu legea stataria si cu bandele de talchari, care in Ungari'a se afla in permanentia. Hm! „Schnellere Fassungskraft, offeneren Verstand, grösseren Scharfsinn, verbunden mit Gewandtheit des Benehmens, wie mitunter der gemeine Walache zeigt, findet man nirgends. Dies Volk vereint und zur höchsten Civilisation herangebildet, wäre geeignet, an der Spitze der geistigen Cultur der Menschen zu stehen. Und um dies voll zu machen, ist auch seine Sprache so wohlklingend und reich, dass sie sich für das gebildetste Volk der Erde besonders eignen würde.“ (W. Hochmann, Beschreibung der Erde.)

Lectorii nostri se nu ne ia in nume de reu atata citate din cealalte doue limbi ale patriei; o facemu acésta de mil'a renegatiloru nostri, carii, nefericitii, nu cunoscú immensele thesaure si farmecatóriile frumsetie ale limbii nóstre; ei cunoscú celu multu acelu jargonu coltiuros, scarpinatoriu de urechi, care scártiaie si durduca din gur'a loru cá si unu caroiu incarcatu pe pavagiulu celu ruinatu alu cetatiloru unguresci. Ce rusine publica! Pana candu strainii invétia cu tóta placerea, de buna voi'a loru, limb'a nóstra, romanii din Ungari'a incepu se o uite. Pana candu strainii se ocupa de productele literaturii nóstre, romanii unguresci nu mai sciu nici de existenti'a ei.

Brasiovu in 5/17 Fauru 1877.

Scirea ce o publicaramu in nr. precedentu, cumca Domnitoriulu ar fi insarcinatu éra si pe Tisza sfarimatoriulu cu formarea noului cabinetu, nu s'a constatatú formalu pana in momentul candu scriemu aceste ronduri, inse cu tóte aceste in fapta dlu Tisza se presenta astadi nu numai cá primu ministru ungurescu, ci ca singurulu omu chlamatu de providentia, se scape patri'a maghiara din strimtórea, in care au infundat'o nemtii cu scopu de a-i luá libertatea si a-i nimici independenti'a, spre a duce pe unguri in senatulu imperialu din Vien'a. — Dlu Tisza a facutu acésta crisa numai cá se convinga pe de o parte pe Domnitoriulu si pe nemti, ca dinsulu este astadi uniculu barbatu, care posedé increderea si aderenti'a natiunei maghiare, éra pe de alta parte se imbete pe unguri cu apa rece, ca nu dinsulu, ci Domnitoriulu e de vina, déca ungurii nu potú se infintiedie o banca nationale independenta.

Pentru ajungerea acestui scopu dlu Tisza a dezvoltatu o manevra minunata. Elu a recomandatú in prim'a linia pe conservativii Mailáth si Sennyey pentru formarea noului cabinetu, spre a convinge pe Domnitoriulu, ca acestia nu sunt in stare de a luá in mana frenel guvernarii, dérace partit'a loru se afla in minoritate disparetória. Si se dice ca acésta manevra i-a si successu, pentru ambii barbati numiti mai susu ar fi dechiaratu Domnitoriului, ca tempulu loru de a veni la guvernú n'a sositu inca. La insistenti'a Domnitoriulu baronulu Sennyey si-ar fi dezvoltatu si programulu, séu mai bine disu principiile, pre basea caror'a voiesce se introduca unu guvernú nou in Ungari'a, si aceste principia le-a resumatu in urmatóriile patru puncte 1. Desfintierea institutiunei de honvedii; 2. Radicale organizare a administratiunei; 3. Reducerea erogatiuniloru in tóte ramurele economiei de statú, si a 3. Tabula rasa in privinti'a impacatiunei dualistice, dérace elu voiesce se incépa de nou. Inse precandu Domnitoriulu conferá cu Sennyey pentru formarea noului cabinetu, pe atunci Andrassy, care inca se teme de acestu barbatu de statú, strigá in tóte diurnalele dela dispozițiunea sa, ca Sennyey este unu omu periculosu atatu pentru unguri, catu si pentru nemtii constitutionali, dérace elu vré se intorca cu fundulu in susu intregu sistemulu de guvernare de pana acum. —

Dupa aceea in lini'a a doua tramise dlu Tisza la Domnitoriulu pe domni Ghyczy, Bittó, Szlávý si

Gorové, cari inse nu numai dechiarara, ca nu su in stare de a primi in momentele grave de astadi sarcin'a guvernului, ci pre basea intielegerei cu dlu Tisza spusera Domnitoriului verde in facia, ca nu mai si numai dlu Tisza este astadi barbatulu incredere alu natiunei si eroulu situatiunei, pentru ca dinsulu a creatu situatiunea.

In modulu acest'a s'a doveditu, ca dlu Tisza este nedispensabilu. Pentru aceea elu a incepu de nou a negociá cu ministeriulu austriacu si cu reprezentantiile bancei nationale, cá se mai stóte celu pucinu in aparintia vr'o concessiune, pentru cá apoi se-si retraga demissiunea si se intre triumfu in camer'a din Budapest'a, unde a sciut se cucerésca anitele mameluciloru si mai multu pre descoperirea interessanta, ca dinsulu s'ar fi apucat de infintierea bancei maghiare independente, déca Domnitoriulu nu l'ar fi abatu de acestu planu. — Frumósa tactica acésta, de a castigá popularitate si a-si multumi ambitiuniloru personali chiaru si cu incriminarea suveranulu. Pentru aceea nu ne miramu de strigatulu de desparere alu diariului „Ebredés“, care dice, ca déca ungurii voru continuá pe acésta cale, atunci in ce rendu voru aduce tíer'a la ruina si bancrotare apoi la anarchia si absolutismu.

* * *

— Unu telegramu dela Belgradu comunica ca consiliarii de statú Christiciu si Maticiu au plecatu dimpreuna cu dragomanulu Bacsiciu la Constantinopole, cá se incépa negociatiunile de pace. Inse precandu pornira acesti domni catra Bizantiu cu instructiuni de a negociá de pace cu turcii fora a avé cugetu seriosu de a si inchia pacea pre atunci unu diariu serbescu, ce se considera de organu alu guvernului, asecura pe serbi, ca imperatorele Alessandru este dejá resolutu, cá celu multu preste trei septemani se incépa actiunea de resbelu, dérace Russi'a este dejá assecurata si de neutralitatea binevoitória a Austriei, ceea ce in curendu se va face cunoscutu prin unu nou cerculariu alu principelui Gorciacoff. La aceste mai potemu adauge, ca in 8 l. c. principele Milanu a tienutu o revista asupra batalioneloru de voluntari cu care ocaziune principele s'a esperimatu catra dinsii, ca pacea nu este nici-decatu assecurata, pentru aceea trupele se voru tramite éra si catra confine pentru aperiarea patriei. — Scupcin'a, adeca adunarea nationale serbesca este convocata prin decretu domnescu pe 26 Fauru. — Va se dica, principele voiesce a se pune in intielegere cu reprezentantiile poporulu mai inainte de espirarea armistiitiului si de reinceperea ostilitatiloru. Prim'a intrunire a scupcinei ne va aretá, déca serbi sunt mai inclinati spre pace decatu spre resbelu. — Unu principe russescu a imprumutatu pe guvernulu serbescu cu patru milliône ruble pre langa optu percente si de replatu in terminu de cinci ani, inse pre langa conditiunea, cá Serbi'a se intre éra si in actiune indata ce Russi'a ar incepe resbelu cu Turci'a.

— Marele principe Nicola u, comandantele armatei de sudu este éra si aprópe pre de plinu sanetosu. Elu a plecatu dela Chisienevu la Odessa spre a cercetá fortificatiunile de acolo, precum si cele dela Nicolaievu si Sevastopolu. Generalulu Sujev este tramisu de ministriulu de resbelu spre a cercetá liniile ferrate Moscovi'a-Chievu si Odessa-Chisienevu. Din cele premisse se deduce, ca in curendu se voru mai mobilisá inca trei corpuri de armata si se voru tramite in Bassarabi'a russésca; adeca se va formá o armata noua, destinata de a lupta la Giurgiu.

— Cartea vineta a guvernului anglesu contine intre altele si 1090 de telegrame diplomatice, referitória la caus'a orientale si anume numai din periódulu de tempu dela Iuniu a. tr. pana la finele anului. Cele mai interessante sunt de pre tempulu conferintiiei din Constantinopole. Din aceste se vede, ca guvernulu anglesu a datu reprezentantiloru sei la conferintiia urmatóriile instructiuni: 1. Indepen-

dintre si integritatea teritoriala a imperiului otomanu; 2. O declaratiune, ca nici un'a dintre poteri nu are de cugetu a castigá pentru sine parti de teritoriu, avantajie comerciali séu alte concesii; 3. Baza de pacificare propusa de Pórta, si anume: statulu quo pentru Serbi'a si Muntenegru, apoi unu feliu de autonomia locale si administrativa pentru Bosni'a si Erzegovin'a si intru catu se va poté si pentru Bulgari'a, adeca óre-care assecurarea contra arbitriului si a fortiei turcesci, in se de staturi tributarie nice vorba se nu fia.

„A fogdmeq miniszter.“

Sub acestu titlu in „Egyetértés“ din 21 Ian. a. c. Nr. 20, intr'unu art. de fondu -si arata nemultumirea Verhovay Gyula cu responsulu, ce l'a datu primu ministrulu Tisza la interpellatiunea lui Mocsáry, facuta in caus'a „abaterei politiane“ comisse cu ocaziunea primirei deputatiunei din Czegléd, care mersese la Turinu spre a indupleca pe Kossuth, cá se vina acasa.

Verhovay in acestu art. spala pe primu ministrulu T. cu sapunu de caramida, incatu te miri, cumu de l'a mai remasu pelitia pe obradiu. Din sapunelelele cele multe fia-mi értatu a scóte si enumerá numai unele, apoi a trage o paralela.

... Merulu n'a picatu departe de trupin'a s'a. Chiaru asia-si denéga convictiunile si simtirile Tisza Kálmán, fiulu, in atotuperteni'a s'a, precumu si-lea denegatu odinóra tatalu Tisza Lajos. E acést'a traditiune de sange familiaria... Au fostu, si mai suntu malitiosi-facatori de rele — ridicati la culmea puterii, dér' aceia suntu consecenti, aceia celu pucinu nu se prefacu a fi constitutionali, nu facu pe liberalulu mincinosu. Cu mana de feru se atingu de drepturile si libertatile poporului, restórna totu ce a prescriu dreptulu naturei si dreptulu positivu; dér' nu le vine amente a batjocuri violarea „ordinei“ de constitutionale. Tisza K. a disu astadi, ca suprimerea libertatiei cetatienesci e lucru constitutionale; a disu, ca oprirea exclamarilor de „Se traiesca Kossuth“ a fostu la loculul seu... Si prin astufeliu de fapte s'a facutu mai reactionariu decatu guvernulu Deákistu, care celu pucinu a suferitu, cá Kossuth se fia cu destingere onoratu... Afrma, ca Kossuth ar' fi antidinastistu, dér' óre juratu au Kossuth vreodata credintia acelu rege maghiaru, care e totu-odata si imperatu austriacu? Ore nu totu acelu principiu, acelu drapelu a fostu numele lui Kossuth celu exilat, candu sub conducerea lui Tisza s'au tienutu aci in Pest'a adunari, s'au facutu serenade cu tortie in onóra lui Kossuth, au beutu pentru sanatatea lui, si iau tramisu gratulatiuni telegrafice? Intr' adeveru, natiunea e in dreptulu seu de a-si manifestá parerea de reu dupa calaii Deákisti, vediendu prefacerea, mai bine disu: vediendu explosiunea naturei originale nuduse a lui Tisza K. — Vespi si austriaci a fostu aceia, dér' n'au fostu asia degenerati prepaditi (elvetemültek). Unde se cautamu chiaia acestei crudelitati (elketlenség)? mintea omenéscanu-o afla, si are dreptate proverbiulu orientale, candu dice: Sciinti'a tóte le descopere afora de anim'a omului malitosu... celu ce s'ia perdutu de totu omeni'a de inaintea natiunei si e sustienutu in parlamentu singuru prin nesce fiintie servili, stricate, acumu nisuesce a se furisi la curte prin fortierea unor ocaziuni si faciarnicii... Singuru tactic'a i-s'a schimbatu. Mai nainte cu totu pretiulu a venatu grati'a (kegyés) poporului, acumu excellédia in acea, ca e mai curténu, decatu insusi curtea. Dér' se potu increde in astufeliu de caracteru diosu ori susu? s. a. . .

„Eh' dér' ce ne cuprindemu atatu cu malitios'a fiintia a acestu omu, candu a fostu destulu se'i ascultamu responsulu, apoi se ne ingretiosiamu de elu, cá de pestilentia ajunsa de asupra constitutionalismului... Ce am disu, am disu. Si déca me supera cev'a, aceea e, ca facia cu elu nu-mi potu exprime indestulu indignatiunea sufletului meu... Agredarea, persecutarea (persónai scriitorului) nu are taiusiu asia de necrutatoriu, pre care se nu-lu tienu de indreptatitu si de justificatu facia cu lucrarele lui cele stricatorie de moravuri, vendiatiorie de principiu, si ruinatorie de natiune...

Alu aratá pe elu dupa adeveratulu lui chipu si alu nimici, e acea tendintia (cziel), cari'a pietatea christiana la finitulu rogatiunei i da expresiune in urmatórele cuvinte: „Si ne mantuésce de

celu reu.“ Chiaru pentru acea nu-mi facu amenintari din culmea fotoliului de catifea sustienutu de suflete perdue (elkárhozott lelkek), ca-cu nu mi se ridica nici unu firu de peru alu capului, nu me temu... Pana acumu amu contemnatu pe politiculu, de aci inainte contemnediu si pe omu. Multiamu jidane, (ce? T. si jidani?), ca in man'a t'a bosumfiata (torcz) 'ti-ai descoperitu critele cele ascunse ale animei tale; se nu credi, ca pentru tene si pentru incungiararea maniei tale nu voiu atacá pe altulu. Voiu atacá cu anima linisita si cu mana sigura pe toti, cati ajungu cu capulu in reutate. Dér' fiindu ca astadi nu se afla altulu in patria in marimea reutatei tie asemenea, atacandu numele teu, lucrurile tale, voiu atacá totu ce e perdiare (a mi kárhozat). . . Inca odata ministru de politia, nu uitá, ca-ti deridu apucaturile, si-ti consemnediu amenintariile tale.“

Astufeliu vorbesce despre primu ministrulu Tisza, nu unu romanu, serbu séu slovacu, ci unu maghiaru ghiaosiu, unu unguru imbracatu, incaltiatu, insinoratu si inpintenatu, chiaru din — Scihti'a séu Ierusalimu? — nu sciu. Cei ce cunosc limb'a maghiara, voru face bine, déca, pentru petrecere, voru ceti art. intregu in „Egyetértés“ din 21 Ian. a. c. Nr. 20.

Si acumu fia-mi iertatu a descrie si o poveste romanéscu. In vér'a trecuta in comun'a Ponoru se adunase comitetulu, cá se faca ratiociniulu pe a. tr. si preliminarulu pe a. v. Pre atunci se afá in comuna si nisce mesuratori cu pinteni; unulu dintre ei Barta séu Bartok, se obrude intre membrii comitetului, si vediendu, ca comun'a are o sumultia frumosica de obligatiuni de statutu, pune intrebarea: pentru ce nu faceti scóla din acesti bani? Popa respunde: pana acumu din interesele loru amu sustienutu scóla, dér' ministerulu maghiaru ni lea luat si lea predatu la comuna (com. politica.) Atatu, nici mai multu, nici mai pucinu, dér' destulu pentru denunciantele B., carele multumitu de progressulu seu, in „Kelet“ si „M. Polgár“ din Clusiu a alarmatu lumea cu descoperirea unu complotu infricosiatu, resturnatoriu de statulu maghiaru.

Cuventulu „ni lea luat“ l'a tradusu pe ungaria cu „elrabolta“, si cela de „lea predatu“ — elpredálta, megette. Acumu tiene-te Popa! ti-ai bagatu man'a in cuibu de vespi, apara te, déca poti. Asia, pop'a din Ponoru, cá cunoscutu din 1848 (pre candu érá copilul cu cam-sia lunga. Dóme Dóme! mare verme e ródera consciintei!) e celu mai mare bujtogato, e vai de locu, unde e justitia? apucati-lu si-lu restigniti, din contra pere nobil'a natiune maghiara. Si strigatul maghiarului au fostu auditu. Intr'o buna demanétia se trediesce pop'a cu o citatiune si notariulu (nu cumva se credeti ca unguru) cu alt'a. Ambi se infaciesiadie la judecatori'a. Si — cá se nu peara lumea — ambi se infunda in temniti'a pentru doue cuvinte romanesci traduse in unguresce „luat = rabolt, predatu = elpredálta, megette“. Bravo justitia! Abia i'a succesu unu bravu adv. romanu de a le exoperá la tabla reg. punerea pe pitioru liberu dupa mai multe septemani de incarceration.

Ve rogu, st. lectori, faceti o asemenare intre cele doue cuvinte nevinovate, pronunciate de catre unu popa romanescu, intr'o societate cu totulu modesta de 8—10 persóne, si intre eremiad'a lui Verhovay cetita in lumea lata si larga, apoi spu-ueti-mi dreptu: nu au cuventu maghiarii, ca porta atata frica de romani? Unu popa romanescu dice unu cuventu singuru, si lumea maghiara tremura, se sgudue din temelii (ce rusine cine o pricepe!) Unu maghiaru serie in foi publice cate verdi si uscate asupra primu ministrului, asia catu nu l'ar' intreze nici cea mai icusita cofaritia, si maghiarii ridu, pe ministru nu-lu dóre capulu, bea sugari aromatice resturnatu in fotoliulu de catifea rosia, nici ca-i pasa, sbieratulu magariului nu se aude in fotoliulu seu. Unu popa romanescu sioptesce ceva la urechi'a cranicului, ministru aude, sare oblu in susu, si striga „fogjátok meg, restigniti-lu.“ Asia dieu, asta e bravur'a bravuriloru!

Amu conversatu in asta materi'a cu unu inpintenatu, si sciti ce mi-a respunsu? Eh, unguru d'a din gura cá si butea cea góla, dér' candu e verb'a de fapta, e celu mai piticu. Nu asia romanulu. Elu tace si face, apoi ce e mai perniciosu, tie ne mente. Cu atata mai reu, i-amu replicatu, déca ve cunosceti lungulu nasulu si totu-si nu vreti se fiti drepti. De „tiene mente“ singuru facatoriu de rele se póte teme, dér' altulu nu. —

R o m a n i ' a .

Bucuresci, 15 Febr. n. Pre catu timpu noui negrii amerintatori dela resaritu si médiánópte se ingrosia din nou asupra capeteloru nóstre, patri'a trecu érási binisioru preste una crisa ministeriala. V'amu spusu de multu, ca dintre ministrii veniti la putere in anulu trecut, mai nici unulu nu tiene la portofoliulu seu din interesu ori ambitiune personale, ci numai din patriotismu, din simtiulu de datorintia, cá se'si puna facultatile loru in serviciulu patriei si alu natiunei. Multi se mira, ca eminentele barbatu Dim. Sturdza, dupa retragerea s'a, érási intra in acestu cabinetu. Acestu lucru ilu potu esplica numai aceia, cari cunosc inalt'a cultura a spiritului si a animei, pe care o posedu barbati de statu cá dd. Ioabu Brateanu si Dim. Sturdza. A se afla in óresi-care divergentia de opiniuni între unele inpregiurari date, la ómeni de sentimente nobili si cultura superióra, nu insemna nici decumu a trece in aversiuni si ure personali. Suntu mii de casuri in víeti'a si chiaru in cea sociale, unde unulu séu altulu din societate are cuventele sale cá se dica: pentru momentu conlucrarea mea n'ar' fi mai multu o pedeca decatu ajutoriu; de aceea me retragu. Candu veti affá, ca ve potu fi de ajutoriu, me veti chiama. Éra dn. Nic. Ionescu, se'lu fiti vediutu, cu ce linisce trecuse in una din siedintie de pre banc'a ministeriale între deputati, cá si cumu ar' merge se conversedie cu cineva. Dnii Vernescu si Statescu sunt ómeni, caroru nu le placu luptele de partide, le lipsesce, cá se dicemu asiá, acea flegma englesu, fora care, mai alesu in dilele nóstre, unu ministru cu cele mai eminente calitati, este nefericitu. In ori ce parlamentu vei afla destui membri, iubitori de paradoxii, altii passionati a chicaná pe ministrii cu malitia rafinata, si érási unii iubitori de vorbe lungi si late, adesea inpe-nate cu absurditati, altii hipocondrii, pessimisti, pentru cari lumea n'are se mai tiena, decatu celu multu pana la 1900. De interesse egoistice nici numai dicemu nimicu. Preste totu se póte observá, ca ambele camere actuali sunt torturate de unu pessimismu, pentru care, candu le-ai strimtorá, cá se'si dè ratiunea, cei mai multi membrii nu ar' sci se ti-o dè.

Vedi ca diarielor din B.-Pest'a cu „P. L.“ in frunte nu le place nici decumu ca ministerulu Brateanu, de si schimbatu in parte, inse fora nici o sguduire, a remasu érási in capulu afaceriloru; acelea mi'lu mai scotu din „rosiu“ si éra rosiu. Ore ce intielegu ungurii dv. sub cuventulu rosiiu la noi? Déca ei ei dau sensulu asia cumu e cunoscutu acela in Franci'a, se insiela reu. La noi „rosiu“ nu insemna nici mai multu nici mai pucinu, decatu: democrati'a nationale si liberale, éra nu socialismu si mai pucinu comunismu de petrolu cá pe pustele Ungariei. „P. Lloyd“ ne mai sciendu cu ce se innégresca pe cabinetulu actualu, incepù se agitedie din nou cu caus'a jidoviloru din Moldov'a. Se sbiere catu le va placé si se'si stè macaru in capu redactorii din Ungari'a, guvernulu nostru se va tiené strinsu de legea sanctionata, si nu va suferi pe jidovii venetici, fia aceia suditi austro-unguresci séu ai archangeliloru Michailu si Gavrilu, cá se se mai incuibe in satele nóstre spre a ne omori locutorii cu rachiu otravitiosu, cu farina candu mucedu, candu amestecata cu farina de fasole si de coceni macinati, déca nu si cu varu. Locutorii nostri nu omóra pe jidovi, precumu ii omóra ungurenii; déra de alta parte nici nu vomu suferi, cá din patri'a nóstra se se aléga locu de exilu séu deportatiune a miiloru de vagabundi din Galiti'a si Ungari'a. Ci le-au datu drepturi civile, politice si religiose, se si'i tiena acolo, se nu'i suferu a fugi incóce neincetatu de inaintea inopiteloru si a cataniei.

Natiunea e decisa a se apara de invasiuni cu ori ce pretiu si cu tóte modurile. Acesta decisiune firma a strabatutu prin tóte clasele societatiei si mai de curendu s'a manifestatu in modulu celu mai stralucitu cu ocaziunea desbateriloru de cateva dile, care au decursu in camer'a deputatiloru. Precumu de 12 ani incóce, asia si pe a. 1877 bud-getulu culteloru si alu instructiunei publice votatu trece preste 8 millióne 150 mii franci, éra din acésta suma totale preste 4 millióne 760 mii se dau pentru invetiamentu. Preste acésta suma votata din thesaurulu statului, se mai dau din caselle districteloru, in care este inpartita tier'a, din caselle comuneloru urbane si oppidane, din ale catoruva sute de comune rurale, in fine dela mai multi fundatori generosi, inca celu pucinu 2 millióne atatu in bani catu si in obiecte naturali, totu

pentru cultur'a nationale, pentru scóle nu numai theoretice, ci si practice.

Sabliu, 14 Febr. 1877.

Sér'a din 10 c. a fostu pentru Sabiani un'a dintre cele mai placute in carnevalulu acest'a.

Tóta intelligint'a romana din locu si o cununa frumoasa din giuru se coadunase in sal'a dela „Coróna“ la o petrecere sociale arangeata in favorulu scólei gr.-or. din cetate.

Publiculu se presentà precisu la órele 7, pe candu erà anuciatu inceputulu. Caus'a este usioru de explicatu, déca vomu amintí, ca petrecerei de jocu ei premerse o productiune musicala farmaceutória dupa urmatóri'a programa:

1. „Nu ne uitá“ romantia de N. Constantinescu, cantata cu multu succesu de d. teol. Voinea.

2. „Fantasie“ din oper'a „Semiramis“ de Henri Herz, essecutatu pe pianu cu gratia de domnisiórele Sabina Brote si M. Petri.

3. „Visurile“ poesia de Alessandri, cantate de multu stimabil'a dna A. Popa.

4. „Potpuri nationalu“ de Caudella, essecutatu in cuartetu de mai multi studenti. — In fine

5. „Unu adio“ de Scheletti, solo cantatu de amabil'a d-sióra Elena Adamoviciu cu acompaniare pe pianu.

Dovada despre complacerea produsa prin essecutarea programei acesteia a fostu applausale bine-meritate, cu care a fostu primita fiacare piesa.

Dupa terminarea programei urmà petrecerea animata cu dantiu, care durà pana diminéti'a la 3 óre. (—)

Noutati diverse.

— **(Invitare.)** Duminec'a in 13/25 Febr. nariu 1877 la 3 óre postmeridiane se va tiené conformu § 7. St. R., in sal'a de desemnu din edificiulu scóleloru romane centrale de aici din Brasiovu adunanti'a generale ordinaria a „Reuniunii romane de gimnastica si de cantari.“ la care se invita cu tóta onóra P. T. membri precumu si toti amicii acestei reuniuni. — Siedintiile voru fi publice.

— **(O marturisire de pecate.)** Diu-ariulu maghiaru din Pest'a „Opiniune publica“ ne presenta in nr. 37 din a. c. unu tablou asiá de fidelu si de marcatu despre unguri si statulu loru, incatu ne inspaimenta chiaru si pe noi, cari desi n'amu pusu nici-odata vre unu pretiu deosebitu pe descententii lui Arpad, sciindu din esperintia, ca nu sunt capabili de lucruri mari si nobile, ci numai de impilare si despoiare, totusi n'amu presupus pana acum, ca sunt tocmai asiá de nemernici si de pecatosi, precum ni-o marturisescu chiaru dinsi. — „Imperatulu Iosifu II, — dice numitul — se planse catra consiliariulu seu Izdenczy, ca nu o póte scóte la cale cu unghurii, éra consiliariulu i respunse, ca pentru aceea nu-si ajunge scopulu facia de unguri, fiindu-ca nu scia cum se tratadie cu dinsi. Unguriloru nu le trebuie decatu diece ani de libertate deplina; se domnésca in acelu tempu dupa cum le va placé, ca-ci de buna séma dupa aceea totu ei voru veni se se róge de Maiestatea sa imperatulu, cá se faca ordine si se puna unu guvern mai bunu in Ungari'a. Dela 1876, de candu noi unghurii suntemu domni in tier'a nóstra, sunt pana astadi tocmai diece ani. Si óre la ce resultatu amu ajunsu? — Resultatulu se póte resume in cateva cuvinte: amu totu esperimentatu pana ce acum orbecam pe intunericu. Justiti'a e rea, éra administratiunea e asiatica. Securitatea averei si a persoanei este aprópe tocmai asiá de slaba, cá si in Mongoli'a si in Buchar'a. Numai comissarii de politia sunt mai fericiti in asta privintia; ei asecura pe banditi, ca nu-i voru prinde, éra banditii nu numai ca le dau loru buna pace, ci i si remuneredia. In privintia incassarei dariloru amu facutu inse mare progressu; in acésta specialitate nu ne intrece nice chedivulu din Egiptu care este unu maestru adeveratu, candu e vorb'a de a întorçe pe dosu pungi cetatianiloru. — Competintiele inca scimu se le incassamu induoitu si intreitu, si de multe ori si a patr'a ora ne mai

ducemu se le incassamu, inse atunci de regula nu mai aflamu nimic, pentru ca bietulu omu a ajunsu intr'aceste la sapa de lemn. Plansorile redicate contra acestui nou soi de pradare nice nu se baga in séma, ci se ordonédia totu mai strictu hordeloru de esecutori, cá se devastadie fora crutiare. — Pentru aceea inse veniturile statului scadu, éra spesele si deficitulu cresce.“ In fine diariulu numitu mai susu, care pe unghuresce se numesce „Közvélemény,“ mai adauga urmatóriele: „Se dice, ca plangendu se bucura unghurulu. In curendu vomu avé deci ocasiune de a plange, inse nu de de a ne bucurá. In diece ani de dile s'au perondata la guvern aprópe tóte celebritatile natiunii si niminea n'a potutu si n'a sciutu se ne ajute. Statulu este ingropatu si speranti'a, ca maghiarulu va sci se salvedie patri'a maghiara, inca a disparutu.“ — Aceste enunciatiuni ale maghiarului despre maghiari si statulu loru n'au lipsa de nice unu comentariu. Este tristu, dér adeveratu; si este si mai tristu, fiindu-ca noi romanii inca avemu se suferimu sub aceste pecate ale maghiarului.

— Faimosulu Bela Vodianer, care cutrierase atatea cercuri electorali, in fine o pati, ca-ci judecatori'a dela Torna ilu cerú dela dieta, cá se'lu dé in judecata criminala, pentru ca ar' fi esitu la lumina cumperarea de suflete in an. 1872. Diet'a inse 'lu scapà mai alesu cu argumentulu ca: acuma e prea tardiu. Acésta se intemplà in siedinti'a din 30 Ianuariu. (Vedi pe largu in actele dietali.)

— Atatea sinucideri, cate se intempla in Europ'a si mai virtosu in monarchi'a nóstra in epoc'a presenta, nu s'au mai intemplatu dóra din dilele imperatului Diocletianu. Amu ajunsu, cá se nu fia di, in care diariile se nu publice sinucideri. Simptoma invederata, ca societatea cea mare sufere de morburu morali si nationalu-economice fórtre grele; ca-ci adeca saraci'a si mii de alte calamitati fisice se tienu de mana cu estrem'a coruptiune si depravatiune, cu necredint'a, cu desparatiunea, cu nihilismulu, cu atheismulu, fantasiile politice si nationali de suprematia tiranica. Exemple avemu nenumarate. In lun'a Ianuariu a. c. la Vien'a s'au sinucisu 19, di: nouespediece persónie, din care 12 prin spendiurare, 2 prin veninu, altii au saritu in Dunare, unii si-au taiatu vinele, ori s'au inpuscatu. Este de insemnatu, ca astadata toti sinucisii au fostu barbati. In B.-Pest'a aruncarea de pe podu in Dunare este lucru mai de tóte dilele. Pe unde nu sunt ape mari, nefericitii 'si cauta alte moduri de mórtie. S'a mai observatu, ca au inceputu a se sinucide multe persónie din classile „civilisate“ ale societatiei. Asia deunadi se sinucise in capital'a Ungariei procurorulu Tomassek, dupa ce cu patru dile mai inainte scrisese pentru „Pester Lloyd“ unu articlu politicu, in care invetiá pe unghureni, cumu se ocupe Bosni'a, Serbi'a, Romani'a, atatu pentruca ei ar' avea dreptu istoricu „virtuale“ asupra loru, catu si ca acele popóra ar' fi asiá de miserabili, incatu nu s'ar' sci guberná si administrá pe sinesi. Vede ori-cine, ca nebunii de aceste potea se scria numai unu smintitu; cu tóte acestea „P. L.“ organu ministeriale, publica acelu articlu cu mare parada pe column'a sa principale. — Polanski, redactorulu diariului „Szamos“ dela Satumare inca'si luà viéti'a prin glontiu.

— In orasiulu Szentes din Ungari'a, unu cetatianu anume Ferenczi Gy., care traiá reu cu nevast'a, se spendiurá. „Fetiór'a“ Dobray Anna s'a spendiuratu numai pentru ca'i luara pe amantu la catane. Alta „fetióra“ Iuliska, se aruncà intr'o fontana. („Közv.“) — Notariulu Fabini langa Mediasiu, traindu reu cu nevasta, s'a inpuscatu. (Kel.)

— **(Magnati insielatori.)** Comitele Leiningen-Westerburg, br. Hann fostu capitaniu de cavaleria si Borakowsky Hypolit, incriminati pentru mai multe insielatiuni si falsificari, fusera prinsii tocma la Berolinu.

— **(Paricidiu.)** In Szt.-Péter, comitatulu Komárom unulu anume Pálinkás János a junghiatu diu'a mare pe insusi tata seu, din cauza ca acesta 'lu infruntase mai de multe ori, pentru ca'si tienea dóue neveste.

— In Iász Kis-Ér totu in Ungari'a, unu frate de 21 ani asupra cinei junghia pe sora s'a de 18 ani, dreptu in anima.

— In comun'a secuiesca Csegez, nevast' unui Csongvai János ajutata de alta secuénca anumu Szabó Miklosné, in nóptea din 15 spre 16 Mart' a tr. isi omorí barbatulu cu securea, dupace ma antaiu ilu inbatase bine, ca-ci erà si betivu din natur'a lui. In 19 Ian. a. c. acele femei fusese condamnate de catra tribunalulu din Turd'a la furci. —

— **(Doi hoheri.)** Noi romanii nu avem nume pentru acea profesiune terribile; in Romani'a e desfiintata chiaru pedéps'a mortiei de 48 de ani. Déra si inainte de aceea nici macaru vre unu tieganu nu se afiá cá se spendiure ori se tai capulu cuiva cu titlu de hoheriu. Noi cei de diecoci ei dicemu séu pe unghuresce (hoher), séu pe nemtiesce, hinghieriu (Henker), in Romani'a pe turcesce gáde si calán. Cuventulu latinescu Carnifex ni s'a perdutu; déra carnifex nici n'a insemnatu la inceputu ceea ce se dice executoru de sententi'a mortii. In statulu nostru sunt multi hoheri. Dilele trecute doi dintre acestia, adeca celu din Prag'a anume Joh. Piperger si celu din Vien'a dn. Willenbacher, se luara la disputa prin diariu asupra artei si methodului de a spendiurá. Celu din Prag'a inculpa aspru pe celu din Vien'a, ca nu scie spendiurá iute, cá condamnatulu se nu suferé prea multu cumu suferí Francesconi, si se recomanda onorablelu publicu cá unulu, carele chiamatu fiindu in 1863 la Ungari'a in St. Craiu nu departe de cetatea Peciu (Cinci-biserici), dupa methodulu celu mai nou spendiurá in diece minute pe siese condamnati. Delicatu!

— **(Errata.)** In Nr. 9 col. 2 in locu de: Concise de tirani, citește „comise“ etc.; ca scólele in dieces'a nu are, citește: „ca scólele in dieces'a sa nu au“ etc. Col. 2: pe la camatorii, citește: „pe la camatarii“ etc.

Maionu.

Sciri din Iassi prin diaria spunu, ca comand'a armatei russesci din Basarabia a pusu la cale tóte preparatiivele, cá in 25 Febr. se póta trece Prutul, pentru proviantu pe 2 luni e ingrigitu. Din corpulu de genia 2000 si din pontonieri 4000 de insi s'au indreptatu catra Dunare, si se dice, ca la caile ferate romane se va alaturá si a treia sina.

Preturile piacei

in 16 Februariu 1877.

Măsura	Specia fructeloru	Pretulu		
		fl.	cr.	
1 Tr	Granu	fruntea	9	20
		midulociu	8	80
	Mestecatu	de diosu	8	20
		fromósa	7	30
	Secara	de midulocu . . .	5	80
		frumosu	5	60
	Ordilulu	de midulocu . . .	4	—
		frumosu	3	90
	Ovesulu	de midulocu . . .	2	75
		frumosu	2	65
H o e c	Porumbulu	de midulocu . . .	3	80
		de midulocu . . .	4	20
	Meiu	—	—	
	Hrisca	—	—	
	Mazerea	6	—	
	Lintea	10	—	
	Faseolea	4	80	
	Sementia de inu . .	12	—	
	Cartofi	3	20	
	1 Chilo	Carne de vita . . .	—	32
de rimatoriu . . .		—	40	
de berbece		—	—	
100 Chilo	Seu de vita prospetu	36	—	
	„ „ topitu	—	—	

Cursurile

la bursa in 16 Februariu 1877 stá asiá:

		fl.	93	cr.	v. a.
Galbini imperatesci	—	5	93	—	—
Napoleoni	—	9	92	—	—
Augsburg	—	114	15	—	—
Londonu	—	124	30	—	—
Imprumutulu nationalu	—	74	20	—	—
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	62	55	—	—
Obligatiunile rurale ungare	—	73	50	—	—
„ temesiane	—	70	75	—	—
„ transilvane	—	71	25	—	—
„ croato-slav.	—	—	—	—	—
Actiunile bancei	—	836	—	—	—
„ creditului	—	147	—	—	—